

Valdemar Nielsen: Jeg frafalder Ordet.

Anden Næstformand (Parkov): Det ærede Medlem Hr. Stengaard-Kirkegaard har Ordet.

Stengaard-Kirkegaard: Kort forud for Rigsdagens Sammentræden stod der i „Social-Demokraten“ en Artikel om, hvad der nu skulde tales om, naar Rigsdagen kom ind, og ved den Lejlighed slog „Social-Demokraten“ fast, at der kun skulde tales om en eneste Ting, nemlig Industrikrisen. Nu ser det ganske vist ud til, at Talelysten er ved at blive for lille igen, men desto større Grund er der for os til at erstatte det manglende Arbejdsmod. Jeg skal da begynde med at tage „Social-Demokraten“s Henstilling til Følge.

Naar man staar overfor Spørgsmaalet om Industrikrisen, er det ganske naturligt, at man først stiller det Spørgsmaal til sig selv: Hvad er den egentlige Aarsag til Krisen? Det kan ikke nytte, at en Læge vil begynde med at ordinere en Medicin, uden at han i Forvejen gennem en Undersøgelse af Patientens Tilstand er kommet til Klarhed over, hvori Sygdommen bestaar. Jeg tror, det er rigtigt at følge den samme Vej og først undersøge, hvad der er Aarsag til Krisen. Det er saa tidt fra en bestemt Side blevet sagt, at Aarsagen til Krisen er den stærke Konkurrence udefra, de store Tilførsler særlig Syd fra; men det viser sig efter de Oplysninger, der er kommet frem i den sidste Tid, at det er urigtigt. Det er sagt fra en anden Side, at Aarsagen til Krisen er manglende Købeevne. Forleden Dag fremkom der ved en Spørgetime, der blev afholdt i Socialvirke, en meget interessant Udtalelse, der i 3 Linier fortalte lige saa meget, som f. Eks. det ærede Medlem Hr. Rode og det ærede Medlem Hr. Hauge har sagt i timelange Foredrag. Hr. Fabrikant Jacob siger nemlig i de tre Linier, at hvis det kan garanteres, at Varerne kan afsættes, er der intet i Vejen for at gaa i Gang. Der er kun en eneste Ting, Industrien forlanger, og det er Sikkerhed for, at Varerne kan afsættes, saa er de færdige til at gaa i Gang. Denne Udtalelse peger ganske afgjort i Retning af, at det er Købeevnen, det er galt med. Hvis det ikke er Købeevnen, det er galt med, kan der kun være en eneste Ting paa et andet Omraade, der kan være i Vejen, og det er, at Produktionen uder blevet for stor.

Der er i saa Henseende fornylig kommet adskillige Oplysninger frem, som er af stor

Interesse. Der findes f. Eks. i et Bilag til Lovforslaget om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. en Statistik over de industrielle Virksomheder og særlig over Antallet af Arbejdere i disse Virksomheder, dels i 1914 og dels i 1920. Denne Sammenligning er meget interessant. For Gummifabrikkerne er Forholdet saaledes det, at overfor hundrede Arbejdere, som var beskæftiget i 1914, var der i 1920 245 Arbejdere, altsaa en Stigning paa 145 pCt. Stigningen er for Søbefabrikkerne 147, for Oliemøllerne 200, for Svovlsyrefabrikkerne 162, for Papvarefabrikkerne 140, for Cykle- og Automobilfabrikkerne 159, for Metalvarefabrikkerne 149 pCt. I 1914 havde Skotøjsfabrikkerne 1 937 Arbejdere, men i 1920 2 613. Cigar- og Tobaksfabrikkerne havde i 1914 6 270 Arbejdere og i 1920 9 266. Hvis vi tager samtlige store Fabriksvirksomheder, viser det sig, at der fra 1914 til 1920 er en Stigning i Antallet af Arbejdere paa ca. 35 pCt.

Nu maa man gaa ud fra, at der maa være en nogenlunde tilsvarende Stigning i Produktionsmængden, ikke absolut en tilsvarende Stigning, thi det kunde jo tænkes, at Arbejdspræstationerne var blevet mindre. Men man maa vel have Lov til at gaa ud fra, at Produktionsmængden maa blive op imod de 35 pCt. større; og hvis man saa vilde forlange, at det Forhold mellem Tilbud og Efterspørgsel, vi havde i 1914 — et Forhold, der maaske kan synes at være ganske rigtigt og naturligt —, fremdeles skal være til Stede, maatte ogsaa Forbruget stige med 35 pCt. Men det ved vi alle sammen, at der ikke er en saadan Velstand i Befolkningen, at man kan forudsætte, at der er tilstrækkelig Købeevne til, at vi kan aftage eller forbruge 35 pCt. mere i 1920 end i 1914 af alle disse Ting.

Det er ganske sikkert her, Tampen brænder. Hvis man paa kunstig Vis ved et eller andet Middel kan sætte Produktionen, Maskinerne i Gang igen, maa Følgen deraf blive, at man ogsaa maa skabe en kunstig Købeevne. Men det er en umulig Opgave for Staten. Det har vel været forsøgt; det forsøgte man i høj Grad i 1918—19. Naar Forholdet f. Eks. var det, at Indenrigsministeriet i 1918—19 brugte 219 Mill. Kr. til Dyrtidsforanstaltninger til Hjælp til denne eller hin, til Understøttelser, der naaede ud til næsten hver eneste en af Befolkningen, saa var det egentlig dette, man forsøgte: at skabe en kunstig Købeevne. Men det maa enhver indrømme, at noget saadant kan intet Samfund og ingen Stat blive ved med.